



АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-148/21

від « 3 » березня 2021 року

Комітет Верховної Ради України з
питань екологічної політики та
природокористування

*Про законопроект щодо підтримки розвитку
вітчизняних галузей надрокористування
(реєстр. № 4187 від 05.10.2020)*

На розгляді в Комітеті перебуває проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підтримки розвитку вітчизняних галузей надрокористування (реєстр. № 4187 від 05.10.2020) (далі - Законопроект № 4187). 3 лютого 2021 року Верховна Рада України прийняла рішення про направлення Законопроекту № 4187 на повторне перше читання. Цей законопроект розглядався разом із альтернативним проектом Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення надрокористування (реєстр № 4187-1 від 21.10.2020) (далі - Законопроект № 4187-1).

Законопроекти № 4187 та № 4187-1 пропонують внести зміни до Кодексу України про надра та вилучити повноваження сільських, селищних, міських рад щодо погодження надання надр у користування з метою геологічного вивчення, розробки родовищ корисних копалин місцевого значення. Вважаємо, що позбавлення органів місцевого самоврядування таких повноважень призведе до підвищення ризиків незадоволеності населення, адже екологічно небезпечні виробництва пов'язані з видобування корисних копалин будуть здійснюватися без врахування думки місцевих жителів.

Законопроект № 4187 пропонує внести зміни до Земельного кодексу України (далі - ЗКУ), відповідно до яких земельні ділянки надаються власникам спеціальних дозволів на користування надрами з метою геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, родовищ з подальшим видобуванням (промислової розробки родовищ) корисних копалин загальнодержавного значення та видобуванням (промислової розробки родовищ) корисних копалин загальнодержавного значення шляхом встановлення

земельних сервітутів без зміни цільового призначення цих земельних ділянок, крім земель природно-заповідного фонду, оздоровчого призначення, рекреаційного призначення, історико-культурного призначення. Схожа норма також є і у Законопроекті № 4187-1. В той же час Законопроект № 4187-1 пропонує, що річна сума платежу за встановлення земельного сервітуту на земельних ділянках державної або комунальної власності обчислюється на рівні ставки земельного податку, визначеного в порядку передбаченому Податковим кодексом України (нова редакція статті 66-2 ЗКУ). Зазначаємо, що як правило ставки земельного податку встановлюються в залежності від цільового призначення земельної ділянки. Таким чином гірничодобувні підприємства сплачуватимуть різні ставки за сервітутне користування земельної ділянки в залежності від їх цільового призначення. Різні ставки оподаткування спотворять конкуренцію серед гірничодобувних підприємств. Такі норми також обмежують територіальні громади на отримання доходів від використання земель публічної власності та надають податкові преференції окремим суб'єктам господарювання. Вважаємо, що розмір плати за сервітутне користування земельною ділянкою у таких випадках не може бути меншим за розмір орендної плати для земель, які використовуються гірничодобувними підприємствами.

Поряд з цим, Законопроект № 4187-1 пропонує нову статтю 66-2 ЗКУ, яка надає право гірничодобувним підприємствам набувати прав на земельні ділянки публічної власності (права земельного сервітуту) без дозволу на це органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади. Також Законопроект № 4187-1 пропонує внести зміни до статті 186-1 ЗКУ згідно з якою «технічна документація із землеустрою щодо встановлення меж частини земельної ділянки, на яку поширюється право сервітуту на користування земельною ділянкою для користування надрами у межах спеціального дозволу з правом будівництва та розміщення споруд/об'єктів, пов'язаних із зазначеним видом діяльності, на ділянках державної та комунальної власності погодженню не підлягає та затверджується особою, яка набуває право сервітуту». Вважаємо, що такі зміни нададуть окремим особам привілейоване становище використання майна (земельних ділянок) публічної власності, що заборонено частиною 2 статі 25 Господарсько кодексу. Також такі норми обмежують право власності територіальних громад.

Не спрямована на забезпечення прав територіальних громад і нова редакція ч. 2 ст. 207 ЗКУ, пропонована Законопроектом № 4187-1, зміни до якої полягають у виключенні положень про обов'язок відшкодовувати втрати сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва у разі вилучення земель для будівництва, розміщення і експлуатації об'єктів гірничодобувної промисловості. Така законодавча пропозиція створює ризики безконтрольного та безоплатного погіршення та ліквідації сільськогосподарських угідь та земель лісгосподарського призначення.

Враховуючи вищевикладене просимо при доопрацюванні проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підтримки розвитку вітчизняних галузей надрокористування (реєстр. № 4187 від 05.10.2020) врахувати інтереси територіальних громад та місцевого самоврядування, а саме забезпечити:

- врахування думки територіальних громад та органів місцевого самоврядування при розгляді питань надання надр у користування;
- обов'язковість рішень органів місцевого самоврядування з питань розпорядження земельними ділянками комунальної власності, які використовуватимуться гірничодобувними підприємствами;
- оподаткування земель, які використовуються гірничодобувними підприємствами, на засадах дотримання рівності, конкуренції серед підприємств та інтересів територіальних громад;
- сплату компенсацій до бюджетів територіальних громад за вилучення земель комунальної власності сільськогосподарського та лісогосподарського призначення для цілей не пов'язаних з таким використанням.

Виконавчий директор



О.Слобожан